

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Južna Koroška je v taboru „Kmečke zveze!“

Trije zastopniki „Kmečke zveze“ v kmetijski zbornici! — Absolutna večina „Kmečke zveze“ v štirih okrajnih zastopih! — Absolutna večina „Kmečke zveze“ v petnajstih občinah, v nad desetih občinah je „Kmečka zveza“ ali relativno najmočnejša ali enakomočna kot so vse nemške stranke skupaj! — „Kmečka zveza“ tretja najmočnejša stranka v deželi. — Živelci zastopnik „Kmečke zveze“!

Volitve v kmetijsko zbornico in njene zastopce so končane! Izid je domačemu ljudstvu krasno izpričevalo za njegovo odločno narodno in stanovsko zavest. Zato bodi uvodoma izrečena iskrena zahvala vrlim našim gospodarjem od Brda do Pliberka za brezprimerno disciplino in veliko požrtvovalnost! Uspehi kronajo žrtev podrobnega dela, pojasnil, govorov in navduševanja in so najlepša zaupnica „Kmečki zvezi“ in njenemu stanovsko-gospodarskemu programu, njenim zborniškim, okrajnim in krajevnim mandatarnjem. Naj bi se iz prvih uspehov rodila ljudstvu v novi organizaciji in novi ustanovi močna moralna in gmotna opora v težkih naših dnevih!

Nedeljske volitve so odločile o sestavi zastopstva v kmetijski zbornici, katero je dobila Koroška kot zadnja avstrijskih zveznih dežel. Splošni izid je marsikoga presenetil ali razočaral. Landbund, stranka, ki je doslej zahtevala monopol zastopstva kmetijskih interesov cele Koroške in tudi njenega slovenskega južnega dela, je dobil polovico zborniških mandatov (12), nemški „Christlicher Bauernbund“ šest, „Kmečka zveza“ tri, narodni socialisti 2, socialdemokrati enega zastopnika. Izidu zna slediti v zbornici še oster boj med zastopniki liberalno-gospodarskega programa Landbunda in številčno enakimi ostalimi zastopstvi; sestava zborniškega sveta je danes še nejasna in gotovo le eno, da bodo imele sedanje gospodarske razmere na delovanje kmetijske zbornice večji vpliv kot vsi razredni in liberalni gospodarski programi različnih strank.

Najčastnejši za naše ljudstvo pa je volilni izid v okrajna in krajna kmetijska zastopstva. „Kmečka zveza“ je absolutna gospodarica v okrajih Rožek, Borovlje, Dobrlaves in Pliberk in dobro zastopana v ostalih treh okrajih južne Koroške: Beljak, Celovec in Velikovec! Na južnem Koroškem ima „Kmečka zveza“ več glasov kot vse nemške stranke skupaj! Za njen gospodarski program so glasovali kmetje in gospodarji od Brda do Pliberka v največjem številu in poverili zastopstvo svojih stanovskih in gospodarskih interesov „Kmečki zvezi“. Posledice volilnega izida v naših okrajih, kjer je do danes vršil dež. kulturni svet v rokah ene stranke z več ali manj nesrečno roko delo za povzdigo kmetijstva, so dalekosežnega — ja, danes celo še nepreglednega — pomena za nas koroške Slovence in naše gospodarstvo. Najnujnejša naloga zastopnikov „Kmečke zveze“ bo ta, da vzbudijo v kmetijski zbornici izdatno zanimanje za južni del Koroške in storijo konec enostranskemu postopanju dosedanjega kul-

turnega sveta, ki nosi nemalo krivdo zanemarjenosti in zaostalosti južnokoroškega kmetijstva. In pri tem bodo okrajni zastopniki naše zveze najboljša pomoč zborniškim zastopnikom, njihova bo tudi skrb, da se čimprej načnejo vprašanja bolj pravičnih odnošajev domačih kmetov do nemških veleposestnikov, zopetne naselitve i. dr. Naloga bodočih dni! In olajša naj jo strumna in enotna stanovska organizacija zastopnikov in interesov! Ne prezrimo danes velikega in izredno pomembnega dejstva: V naših okrajih mora priti gospodarski program „Kmečke zveze“, ki je narekovan iz naših razmer in potreb, najprej do izvedbe! Da to naše dobro ljudstvo, zavedno kot nezavedno, spozna v „Kmečki zvezi“ svojega edinega iskrenega prijatelja in mu prihodnjič daje zaupnico v še večjem številu! Težišče našega gospodarskega dela bo na okrajnih zastopih in „Kmečki zvezi“ je poverjena z izidom volitev skrb za povzdigo južnokoroškega kmetijstva. Ne pozabite, okrajni zastopniki, da je v tej skrbi skritih veliko dolžnosti, a tudi pravic! Vršite jih v blagor vsemu domačemu ljudstvu!

Enako časten je za „Kmečko zvezo“ izid volitev v občinska zastopstva. Absolutna večina v petnajstih občinah, v približno petnajstih občinah v relativni večini ali enakomočni kot vse ostale nemške stranke, v vseh občinah močna zastopstva našega programa. Veseli nas uspeh na Brdu. Kako lep dokaz, da je domači kmet vendar v pretežni večini ohranil izza stoletij in njihove tako pestre vsebine svojo zdravo narodno in stanovsko zavest in kljub vabilom in mamilom ostal zvest svoji domačiji, svoji zemlji, njenemu življenju in njenemu Bogu! Takemu rodu bo ostala sveta zemlja še znanprej ljubeča mati in ga ščitila pred vsemi neprilikami. Zemlja bo, iz katere se bodo zopet in zopet rodile potrebe in želje domačega ljudstva in prvi naj jim prisluhnejo oni, ki jim je poverilo ljudstvo skrb za prosopek gospodarstva na vaseh in v občinah.

Velika naša naloga v bodočih dneh, novo delo in nove skrbi! A tudi nove pravice, ki naj nas budijo k čvrstemu narodno-gospodarskemu življenju! Bodi novo gospodarsko življenje v znamenju vzajemnosti z ostalim narodnim življenjem, v znamenju vzajemnosti kmetijskega stanu in ostalih narodnih stanov, v znamenju vzajemnosti gospodarstva v občinah, dolinah in v našem delu dežele! V tej vzajemnosti bo najmočnejša moralna opora vsemu slovenskemu ljudstvu južne Koroške in „Kmečki zvezi“ še poseben avtonomen delokrog!

Izid zborniških volitev.

1. Zbornica:

Kmečka zveza: 2572 glasov in 3 mandate.
Christlicher Bauernbund: 4395 glasov in 6 mandatov.
Landbund: 8864 glasov in 12 mandatov.
Narodni socialisti: 1997 glasov in 2 mandata.
Socialdemokrati: 1092 glasov in 1 mandat.
Komunisti: 104 glasov in 0 mandatov.

2. Okrajna zastopstva:

Kz: Kmečka zveza, Ldb: Landbund, Ns: narodni socialisti, Sd: socialdemokrati, Kom: komunisti, Chr. B: Christl. Bauernbund. V oklepajih število mandatov.

Borovlje: Kz 318 (5), Ldb 124 (2), Ns 38 (0), Sd 46 (0).

Dobrlava: Kz 580 (6), Ldb 418 (4), Ns 8 (0), Sd 49 (0).

Pliberk: Kz 342 (5), Ldb 132 (1), Ns 3 (0), Sd 18 (0).

Rožek: Kz 371 (4), Ldb 235 (3), Ns 25 (0), Sd 85 (0).

Beljak: Kz 286 (2), Ldb 816 (7), Ns 213 (1), Sd 118 (0), Chr. B. 275 (2).

Celovec: Kz 405 (2), Ldb 1239 (8), Ns 160 (1), Chr. B. 168 (1).

Velikovec: Kz 238 (4), Ldb 528 (6), Ns 50 (1), Sd 86 (1).

Šmohor: Kz 34 (0), Ldb 389 (7), Ns 74 (1), Sd 51 (1), Chr. B. 160 (3).

3. Število mandatov v občinskih zastopstvih:
Okraj Šmohor: Brdo: Kz 3, Ldb 2, Sd 1; Gorice: Kz 0, Ldb 4, Sd 2.

Okraj Beljak: Bekštanj: Kz 3, Ldb 3; Marijana Zili: Kz 1, Ldb 4, Sd 1; Straja vas: Kz 2, Ldb 4.

Okraj Rožek: Loga vas: Kz 5, Ldb 1; Ledince: Kz 3, Ldb 1, Sd 1, Ns 1; Št. Jakob: Kz 5, Ldb 1.

Okraj Borovlje: Bistrica v R.: Kz 3, Ldb 1, Ns 1, Kom. 1; Svetna vas: Kz 5, Ldb 1; Šmarjeta: Kz 4, Ldb 2; Sele: Kz 6; Borovlje: Kz 3, Ldb 2, Sd 1; Glinje: Kz 3, Ldb 2, Sd 1; Plajberk: Kz 3, Ldb 1.

Okraj Celovec: Zrelec: Kz 1, Ldb 5; Kotmara vas: Kz 2, Ldb 4; Bilčovs: Kz 5, Ldb 1; Hodiše: Kz 4, Ldb 2; Žihpolje: Kz 2, Ldb 4; Otok: Kz 1, Ldb 2, Chr. B. 2, Sd 1; Zgornja Vesca: Kz 4, Ldb 2; Škofiče: Kz 4, Ldb 2.

Okraj Dobrlava: Dobrlava: Kz 3, Ldb 3; Galicija: Kz 3, Ldb 3; Globasnica: Kz 5, Ldb 1; Rikarja vas: Kz 2, Heimatreue 4; Škocijan: Kz 2, Ldb 4; Žitara vas: Kz 3, Ldb 2, Sd 1; Bela: Kz 5, Ldb 1.

Okraj Pliberk: Bistrica: Kz 5, Ldb 1; Libeliče: Kz 2, Ldb 4; Libuče: Kz 4, Ldb 2; Blato: Kz 5, Ldb 1; Švabek: Kz 5, Ldb 1.

Okraj Velikovec: Djekše: Kz 2, Ldb 4; Grebinj: Kz 1, Ldb 4, Ns 1; Vovbre: Kz 1, Ldb 5; Ruda: Kz 3, Ldb 3; Št. Peter na V.: Kz 2, Ldb 4; Velikovec: Kz 1, Ldb 5; Važenberg: Kz 1, Ldb 4, Sd 1; Tinje: Kz 0, Ldb 3, Sd 3.

Številke govori! V njih je uspeh požrtvovalnosti prvega in zadnjega našega delavca in v uspehu čast in priznanje tudi vsemu rodu, ki je strnjeno glasoval za južnokoroško gospodarsko fronto Kmečke zveze. V njih pa je tudi opomin našim zastopnikom in nam vsem, kod bo treba zastaviti silo in zmožnost, da priborimo naši domači misli končno zmago. Socialni demokrati so popolnoma odpovedali in njihov pohod v naše vasi je s tem ustavljen, liberalni Landbund se drži pri Zili (!) in krčevito brani v velikovškem okraju, narodni socialisti so pri nas brez pomena. Pa mi verujemo tudi v naklonjenost naših dnevov, da bodo v svojem nadaljnem razvoju dovedli misel Kmečke zveze do končnega cilja. Verujemo v uspešnost naših narodnih in gospodarskih ciljev, a nikdar no-

čemo prezreti, da stoji za vsem narodnim in gospodarskim delom končno vendarle človek s svojim hotenjem in mišljenjem: Le dobri in pošteni možje zamorejo dobro in pošteno gospodariti. Zato hočemo ljubezni in poštenja v vsem našem nadaljnem delu in z njima bomo pridobili ves naš rod v okrilje „Kmečke zveze“.

Novo življenje.

Na razvalinah starega sveta! Razvaline so vsa ta notranja in zunanja onemoglost, razvaline so vsa ta kriza okrog nas, to zapiranje mej in stikov, to rožljanje s sabljami in grožnje s kanoni in strupenimi plini, ti kratki upi in njim sledeča razočaranja in obupi. Razvaline starega, izžetega sveta, iz katerih naj vzklije po vseh sodobnih zmedah in neredu novo, lepše življenje!

Otto Bauer, voditelj naše socialdemokracije je na letošnjem strankinem zborovanju govoril: „V svetu vre, vre med brezposelnimi množicami v Angliji in Ameriki in vsepovsod, vre v masi obubožanih kmetov agrarnih držav. Ta brezprimerna beda množice v kapitalističnem svetu, ta politična zmeda v vseh državah, vse to so znaki razkroja kapitalističnega gospodarstva v svetu.“ Mož, ki je rešil avstrijsko socialdemokracijo razkroja s tem, da jo je vodil zavestno v radikalizem, ki že močno sliči komunizmu, ta mož pa je v svojem govoru prezrl drugo veliko dejstvo: Od taiste profitarke kapitalistične strasti, ki doživlja danes svoj žalostni konec, so razjedene tudi socialdemokratske in komunistične vrste. Pozabil je, da sta socialdemokracija in komunizem le otroka tega zasovraženege kapitalizma in da je tudi njima s poginom liberalnega gospodarstva kapitalistov odbila zadnja ura. Vzgojila sta delavske vrste, ki znajo misliti le še nase in na svojo korist in ki niso za druge pripravljene žrtvovati ničesar. Danes postaja taistim vrstam socialdemokratsko breme neljubo, ker jim ne more več nuditi nobene koristi, in drži jih le še njihova res prvovrstna organizacija in polahni prehod avstrijske socialdemokracije v radikalizem komunistov.

Brezpredmetne so danes socialistične zahteve po zvišanju plač, osemurnem delavniku, brezposelni podpori, po svobodi besede in organizacije itd., ker je danes že pereče vprašanje, se li bo sploh še moglo plačevati plače, sploh še vršiti redno delo in deliti brezposelno podporo na račun obubožanega ljudstva. Te razmere so najboljši dokaz, da je velika krivda obupnega položaja tudi pri onih, ki so vzbudili v delavstvu profitarke strast in tirjali za delavce pravice ne iz pravicoljubja in pravega socialnega čuta in tudi ne iz usmiljenja, marveč iz iste želje, ki je vodila tudi podjetniške kapitaliste. Kapitalizem in socializem sta sicer razumela tirjati zase pravice, pozabljala pa sta svojo dolžnost in odgovornost. In brezdvomno bo nadaljni razvoj brezobzirno storil konec i prvemu i drugemu. Neizpodbitna je trditev, da pomeni današnji obupni položaj kruto sodbo vsem liberalnim in socialističnim stremljenjem in ju bo jutri zavrget kot izrabljeno in nerabno orodje.

Vendar bi bilo kratkovidno, če bi kdo hotel prezreti tudi dobro stran obeh gibanj, nasprotno: rešitev je v združitvi dobrega obeh nasprotij. Rešitev je v premostitvi prepada med posedujočimi in nepremožnimi v luči ljubezni in pravice. In ta premostitev in združitve obeh samo na videz si nasprotujočih stremljenj je v krščanskem socializmu. V tistem krščanskem socializmu, ki ga danes v tako svarečih pismih oznanja sv. stolica. Naravnost očarljiv dokaz vekovitosti Cerkve, ki stoji celo danes, ko se izgublja ves svet v svojih problemih, nad razmerami in govori jasno besedo ozdravljenja! Medtem, ko drvi onemoglo in zaslepljeno človeštvo v novo svetovno vojno in svetovno revolucijo, kliče sv. Oče narode že k novemu življenju, v novo rast.

Kateri so cilji krščanskega socializma: Zasebne lastnine naj se ne obožuje na kapitalistični način in tudi ne odpravlja na socialistični, marveč pomaga naj se kolikor mogoče vsem do zasebne lastnine. Bogastvo naj ne bo orodje nekaterim za izkoriščanje množice, marveč naj služi vsem, da zamorejo vsi zadostiti živlenskimi potrebami. Naj se ne pre-

cenjuje ne pomena družbe in posameznika, marveč misli na to, da bodi posameznik v službi družbe. Vsak naj si po lastni sposobnosti in pridnosti izbira poklic in naj v njem služi splošnim težnjam in koristim. Družba ne bodi oprta na posameznika, marveč na družino kot svoj glavni temelj. Predpogoji zdravega napredka so družina, družinsko življenje in družinski dom. Država naj se ne vmešava v delokroge, ki ji ne pritičejo, marveč bodi omejena na politično polje in prepusti upravo in vodstvo ostalih panog socialnega življenja — gospodarskega, stanovskega in kulturnega — novim samoupravnim organizacijam.

Točke krščanskega socialnega programa so to, kamni, s katerimi se bo po vsej sodobni zdmedi gradilo nov dom. In narodom ne bo preostalo ničesar drugega, kot da se končno lotijo udeležitve tega programa v življenju in gospodarstvu. Cena za to živlensko šolo je že itak visoka dovolj!

Tudi nam koroškimi Slovencem, ki nikakor ne živimo samosvoje življenje na kakem otoku marveč sredi te borbe in zmede, bo treba jasne zavesti, da nam je krščansko-socialni program najmanj enako važen kot nam je naš manjšinski program. Značilno je danes, da najdeta socialdemokracija in kapitalistični Landbund baš v slovenskem delu dežele največ pristašev in zaslonbe in da stega po našem ljudstvu svoje kočene roke celo že komunizem. V krščanskem socializmu je poleg manjšinske naloge smer in cilj našemu kulturnemu, stanovskemu, združenemu in političnemu izživljanju. Le tako zadobi stanovsko zastopstvo v „Kmečki zvezi“ svoj veliki živlenski pomen in le iz krščansko-socialnega programa nam bo možna ustanovitev delavske in obrtniške stanovske organizacije. Pri tej lepi in resnično narodni nalogi bodočih dni bo morala sodelovati predvsem naša mladina. Ta mora biti prežeta krščansko-socialnega duha in postati njegov veliki apostol med našim narodom! Tedaj vzklije pri nas novo življenje.

Evropa prosi Ameriko.

Evropske države želijo odloga za plačevanje dolgov.

Sredi novembra sta naslovili Francija in Anglija na Zedinjene države Amerike prošnjo za novo ureditev vprašanja vojnih dolgov zavezniških držav. Temu koraku so sledile tudi vse ostale evropske države, ki dolgujejo Ameriki. Francija in Anglija navajata v svojih prošnjah, da so vojni dolgovi velikega pomena in vpliva na svetovno gospodarsko krizo. Zato naj Amerika dovoli podaljšanje ukinitve plačil, da se zamorejo nadaljevati in rešiti ostala pereča vprašanja evropskega gospodarstva. Odlog plačevanja bi imel najugodnejši odmev na denarno krizo, ki ogroža tolikšno število držav. Zato naj bi se v najkrajšem času pričela pogajanja med zavezniškimi državami in Ameriko za sporazum v zadevi vojnih dolgov. Lozanska pogodba je rešila reparacijsko vprašanje s tem, da je črtala Nemčiji pretežni del obveznih plačil in če stori sedaj Amerika isti korak, sta odstranjena dva činitelja, ki sedaj onemogočata razvoj svetovne trgovine in ogrožata gospodarstva vseh držav.

Amerika je sprejela prošnje zavezniških držav z deljenimi čustvi na znanje. Splošno razpoloženje je proti vsaki reviziji vojnih dolgov in javnost noče slišati o tem, da bi se dolgovi znižali ali celo črtali. Amerikanska javnost smatra mirovne pogodbe za nedotakljive in države za obvezane, da izvršujejo svoje dolžnosti.

Vlada pa se bo morala glede odloga plačevanja dolgov odločiti v najkrajšem času, ker zapade naslednji obrok evropskih dolgov že 15. decembra. Zato se sestane ameriški kongres, ki bo razpravljal o tem vprašanju, že 3. decembra. Položaj je v toliko zapleten, ker je Hoover pri predsedniških volitvah propadel in nastopi novi predsednik Roosevelt svoje mesto šele v prihodnjem letu. Predvsem z ozirom na nujnost rešitve dolgov se je sklenilo, da prevzame novi predsednik svoje mesto ne šele v marcu, kot je bilo sicer običajno, marveč že v januarju. Rooseveltin za njim stoječa demokratska stranka sta za prihodnja štiri leta absolutna gospodarja Amerike in sta za odlog oz. črtanje vojnih dolgov predvsem

merodajna. K vprašanju pa se doslej nista izjavila ne novi predsednik in ne stranka. Gotovo je le eno, da obstoja v stranki sami močna struja, ki je proti vsakemu znižanju dolgov in odklanja vsako spremembo mirovni pogodbe in zagovarja svoje stališče s tem, da bi vsaka taka sprememba povzročila v mednarodnem gospodarstvu in politiki le zmešnjavo. Hoover, dosednji predsednik se je postavil na stališče, naj se gre evropskim dolžnikom na roko, vendar ne brez protizahtev. „Tudi mi moramo skrbeti za to, da dobimo trge za proizvode naših delavcev in farmarjev. Tudi mi moramo skrbeti, da se znižajo izdatki za svetovno oboroževanje v vseh državah-dolžnicah na minimum.“

A četudi bi Amerika ne imela razumevanja za prošnjo evropskih držav, bo iz položaja prisiljena k ugoditvi, ker Evropa kratkoma ni v stanu plačevati svoje dolgove, če bi jih tudi hotela.

Tako značilen je ta korak za našo dobo, ki sili celo države in kontinente k vzajemnosti in medsebojni popustljivosti in ki vedno zopet razgrinja kratkovidnost in nepreračunljivost ne samo oseb marveč tudi držav v tem našem svetu. Ni nikakega dvoma, da bo taisti položaj s postritvijo dovedel svoja ljudstva zopet na boljše pot ne samo v vprašanju medsebojnih obveznosti ampak tudi v vseh ostalih vprašanjih medsebojnega življenja.

Najhujše zlo današnjih dni. Povodom okrožnice sv. Očeta proti verskemu preganjanju v Mehiki so izdali angleški katoliški škofje pastirski list, v katerem protestirajo proti krivičnemu preganjanju katoličanov v Mehiki in med drugim pravijo: Oblast, ki stoji za tem preganjanjem, je ista, ki poveljuje v Španiji, na Kitajskem, v Rusiji in skoro po vseh delih sveta. Ni to slučajni izbruh nasilja proti Cerkvi, marveč začetek najbolj strašnega zla današnjih dni, zla, ki ima svoj glavni stan v Rusiji in ki vodi dobro organizirano gonjo vesoljnega sovraštva proti vsemu, kar je svetega. Voditelji te gonje se ne ustrašijo niti pred najhujšimi zločestvi in prav nič se ne bodo obotavljali, da pogrezejo svet v kri in vržejo vse človeštvo v najhujšo revščino. Sovraštvo hočejo, tega učijo in s tem si hočejo osvoboditi svet. Sami izjavljajo, da je njihov namen, da uničijo vse vere in vržejo Vsemogočnega v nebesih s prestola.

Jesensko zasedanje avstrijskega državnega zbora bo obravnavalo predvsem postavbo o dvojnih zaslužkarjih (Doppelverdiengesetz) in o prazniškem počitku. Poleg tega se bodo poslanci bavili s vprašanjem zmanjšanja stroškov za vzdrževanje zvezne vojske, z državnim proračunom in postavbo o zasiguranju premoženja funkcionarjev kreditnega zavoda. Nadalje pride v pretres postavbo o živinskem fondu, o naseljevanju in o spremembi dose-danje postavbe o poravnava. — Največ zanimanja je v javnosti za postavbo o dvojnih zaslužkarjih, ki naj prepreči slučaje dvojne zaposlitve za vse one, katerih prvi zaslužek dosega normalno eksistenčno višino. In takih oseb je menda v Avstriji dovolj, če jih šteje samo Dunaj par desetisoč in naša dežela več sto. Taka postavba je v času brezposelnosti pravična in lahko pripomore tisočim do novega kruha ter olajša bedo brezposelnih.

Hitlerjevci se norčujejo iz Avstrije. Narodni socialisti so priredili na državni praznik na Dunaju veliko manifestacijo, ki je bila vse-kakor nekam čudna. Glavni govornik je dejal, da so narodni socialisti porabili državni praznik za zadnji obisk pri umirajoči republikli. Prihodnje leto pa naj se praznik preloži na Vse svete. Po odsviranju svoje himne so hitlerjanci priredili sprevod po mestu; godba in napadalni oddelki v umazanih delavskih oblekah, brivci v svojih belih plaščih in z glavniki in škarjami v žepih, natakariji v žakejih in na rokav prtiče za serviranje, cestni pometači z metlami v rokav. Glavni klici manifestantov so bili: Doli, židovska republika! — Sirota država, s katero se njeni državljani smejo tako norčevati!

Hitler na nemškem obzorju! Sestava vlade narodne koncentracije je postala pod Papenovim vodstvom nemogoča in so se proti njej izrekle vse glavne nemške stranke, zato je bil kancler Papen prisiljen, da poda ostavko svojega kabineta. Narodni socialisti se z njim sploh

niso hoteli pogajati, pogajanja s centromom in bavarsko ljudsko stranko niso uspela. Hindenburg je njegovo ostavko sprejel. In sedaj — ko to pišemo — išče Nemčija svojega novega kanclerja. Hindenburg je povabil vse voditelje večjih nemških strank posamič na razgovor. Največjo važnost pripisujejo nemški listi pomenu Hindenburga z Hitlerjem. Razgovori so se vršili med štirimi očmi. Zdi se, da bo Hindenburg pristal na Hitlerja kot bodočega nemškega kanclerja, če se Hitler zadovolji z Hindenburgovo zahtevo, da se določi nadstrankarska nemška vlada. Izgledi, da prevzame predsedništvo prihodnjega nemškega kabineta, so tudi za nar. socialističnega Strasserja in generala Schleicherja. Hindenburg želi, da bi imela prihodnja vlada močno zaslonbo v prebivalstvu, kar bi dalo nemški vladi tudi večji ugled na mednarodnih konferencah. O tem seveda zaenkrat ni govora, da bi dobili narodni socialisti vso vlado v roke in v slučaju, da ostane Hitler kljub zadnji izkušnji še vedno nepopustljiv, bi si Hindenburg znal poiskati drugega. Vendar je neprimerno večja verjetnost, da se podredi Hitler predsednikovi zahtevi in solidarno z drugimi strankami dokaže, kako hoče udeležiti svoj program v dejanjih.

Kathreiner cenejši — zavoječek $\frac{1}{2}$ kg stane sedaj 82 grošev.

Vaša sveta pravica, stariši!

V Ljubljani je nedavno zborovalo društvo „Krščanska šola“, ki si je nadelo nalogo, da štiti pravice Cerkve in starišev do šolske vzgoje otrok. Zborovanje je prineslo obilico lepih, zdravih misli o krščanski šoli, ki so v današnji dobi splošnega poplivenja tudi šolske vzgoje izredno zanimive in tudi za nas koroške Slovence, katerim se odreja pravica soodločevanja pri vzgoji njihovih otrok, dovolj aktualne. Zato jih prinašamo v kratkem izvlečku in želimo zanje interesa naših slovenskih starišev.

Dnevno časopisje beleži vsak dan mnoge, težke sodnijske-kaznive slučaje, ki se dogajajo vsepovsod in v vseh družabnih vrstah. In še več je slučajev, ki jih časopisje niti ne zabeleži. Sodnijski akti so najlepša priča, da se v ljudstvu udomačujejo grde razvade in da pada verski in moralni čut. Brez verskega in moralnega čuta ni mogoča kaka skupnost. Zato je nujno potrebno, da bodi šola v službi povzdige vere in morale. Glavna naloga katoliške akcije je skrb za prosep in obrambo katoliških šol. Tudi v naših šolah bo treba nazaj k večnostnim in neizpremenljivim temeljem verske vzgoje, treba bo nazaj zaradi nas in naše bodočnosti. Treba bo v šoli nazaj k tem temeljem, da bo med nami več socialnega miru in reda, da ne propade naš mladi rod v tej strašni duhovni krizi in da ne izgineta v ljudstvu up in vera v človeka in njegovo prepričanje. Sv. oče uči: Družini, neposredno ustvarjeni od Boga za dosego njenega namena, pripada prvo mesto pri vzgoji njenih otrok in pravice družine do otrokove vzgoje so pred pravicami države. Vendar bi družina ne mogla razpolagati z vsemi sredstvi za lastno spopolnitev in naloga popolne družbe — države — je, da skrbi za skupno časno blaginjo. Cerkev pa ima na razpolago vsa sredstva v dosego nadnaravnega človekovega namena in zato ji gre pri vzgoji mladine prvo mesto. Le vzajemno sodelovanje Cerkve, družine in države zamore otrokom nuditi vzgojo, ki je idealna. — Kjer je torej okrnjen stik med šolo in domom ali med šolo in cerkvijo, tam mora v šolah usihati življenje, usihati mora ljubezen do šole in iz šol morajo izhajati mladi ljudje, ki niso nikdar kos nalogam, katere jim stavi vsakdanje življenje. Sedanje šole s svojo golo naravno vzgojo ne vzgajajo značajev. Tako odgojeni rod je slabičast in nedorasel težavam dneva. Zato je danes vsepovsod toliko mladinskih zločinov, toliko samomorov, zato toliko mladih starcev, sitih življenja in njegovih neveselosti. In temu ni prav nič kriva gospodarska kriza! Prejšnja stoletja so poznala še vse drugačne krize, ko so ljudje jedli drevesno lubje, kuhano travo in zmlete ko-

ruzne storže. A tedaj ni bilo zločinov ali samomorov. Ni bilo zato, ker so bili ljudje sposobni za žrtve in trpljenje. In če je današnji mladi rod v težki notranji krizi svojih mladih duš, ki kričijo po odrešitvi in ga ne najdejo, potem je njegove notranje disharmonije vzrok tisti, ki krši vzajemnost Cerkve, družine in države pri vzgoji mladega naraščaja. Je li sploh še kaka sled te vzajemnosti v učnih knjigah ali pri vzgojiteljih-učiteljih? Mi pozabljamo tudi, da morejo samo plemeniti značaji odgojiti plemenit in značajan naraščaj! Moralni slabiči in omahljivci nam s svojim vzgledom našo mladino samo skvarijo.

Zlate besede! Kot nalašč za naše razmere, ko se odriva naše stariše in tudi že naše duhovnike od ljudskih šol in se jih hoče ovirati v njihovi sveti pravici soodločevanja. Koliko je pri nas enakih slučajev kot je oni iz Rožeka: **Slovenski pouk se vrže po ludeh, ki so brez vsakega čuta odgovornosti, iz šole in obremenjeni duhovnika, da se v svojih itak bore kratkih uricah muči z otroci o elementarnih pojmih slovenskega pisanja in čitanja. Pri tem trpita oba: duhovnik in otroci in najbolj pa trpi pri tem glavno: verouk sam!** Kaj hočemo od tako vzgojene naše mladine potem zahtevati kot pa,

da vrši sodbo nad vsemi, ki so v brezvestnosti ali v malomarnosti sokrivi njene manjvrednosti in nezrelosti! In kod naj išče krivce svoje manjvrednosti in nezrelosti? Najprej pri onih svojih ludeh, ki zlorabljajo svoje demokratske pravice in v svoji slepoti ali zlobi zaupajo zastopstvo svojih dolžnosti do otrok osebam, katerim je dobra in prava vzgoja otrok najzadnja briga.

Sodobno šolstvo, ki stoji v nasprotju z resničnimi pedagoškimi pravili, je naravnost klasična primera sodobne gnilobe: iz plitvih in čestokrat čisto nestvarnih naziranj raznih odbornikov šolskih svetov in raznih učiteljev in učiteljic se muči naše otroke proti vsem pravilom dobre vzgoje s tem, da se odpravljajo iz razredov materni jezik, izojuje duhovnikova pravica soodločevanja. In tako dorašča mladina, ki vidi v svojih učiteljih in učiteljicah le mučitelje in mučiteljice, dorašča kot prava šiba božja svojim starišem, ki so otrovali njeno mlado dušo s svojo brezvestnostjo in malomarnostjo.

DOMAČE NOVICE

Bilčovs. (Volitve v kmetijsko zbornico.) Mirno in brez hrupa se je pri nas delalo za volitve. Naše ljudi poznamo in naši ljudje se dobro zavedajo svojih dolžnosti. Ne dajo se begati od raznih prijateljev kmeta, ki ga poznajo le tedaj, kadar ga lovijo v svoje mreže, a mu drugače nalagajo večja bremena. Kako bi mogli biti naši ljudje tako nespametni, da bi volili v svoje kmečko zastopstvo ljudi, ki imajo srce le za potrebe nemških krajev, a nas zapostavljajo. Naša zahteva je in ostane, da se tudi nas upošteva in kot Slovence ne smatra za manjvredne. Naša sveta pravica je, da zahtevamo enakopravnost za vse. V našem ljudstvu je pač dovolj samozavesti in zato se niso dali begati od naših klečeplaznikov nemške gospode. Izid volitev je za nas prav zadovoljiv, dobili smo od skupnih 92 glasov za našo „Kmečko zvezo“ 73, Landbund je dobil 16 in kršč. socialci dva. V krajevnem zastopstvu imamo mi 5 in Landbund eden mandat. Našim vrlim volilcem polno priznanje!

Sele. (Samomor.) Pri nas je vedno kaj novega. Danes moramo poročati o žalostnem slučaju, ki se je dogodil v Selah pod Košuto. Na državni praznik je prišel na planino Mrzli log 18 letni Herman Lussner, trgovski vajenec iz Celovca, rodom iz Bajtiše. Ker ga še v ponedeljek navrh ni bilo domov na Bajtiše, so ga šli iskat njegov oče, občinski tajnik in orožniki in oče sam ga je prvi zagledal v hlevu tik pastirskega stana — obešenega. V žepu je imel pismo, v katerem navaja kot uro svoje smrti nedeljo ob

10. dopoldne in prosi stariše odpuščenja, čevlje in smuči pa zapušča svoji sestri. Zdi se, da je torej šel premišljeno v smrt. Čez noč so mrilča položili v mrtvašnico v Selah, odkoder so ga drugi popoldan prepeljali k pogrebu na Bajtiše. Žalostna prikazen je samomor takega mladega fanta. Brez verske vzgoje mladina pač ne zna ceniti vrednosti življenja, ne misli na večnost in nima opore v življenjskih težavah.

Loga ves. (Vlom v cerkev, smrt.) V noči na 1. novembra se je zgodil pri nas zločin, ki zasluži najhujšo sodbo. Zvečer, ko je cerkvenik zvonil večernico, se je nekdo splazil v cerkev in ponoči siloma odprl tabernakelj, vzal iz njega monstranco in iz nje iztrgal lunolo (naprava sredi monštrance, kjer se hrani Najsvetejše) ter jo odnesel z Najsvetejšim vred Monštranco, katera se mu je zdela najbrže premalo dragocena, je pustil ležati na oltarju. Stikal je tudi po drugih oltarjih, izpraznil dva nabiralnika, odnesel par prtičev in potem izginil skozi okno na prosto. Sodi se, da je moral biti vlomilec svojega posla dobro vajen. Zasledujejo ga sedaj orožniki in upamo, da ga roka pravice prav kmalu zaseže in tudi primerno kaznuje. — Dne 11. t. m. smo pokopali ob veliki udeležbi 71 letnega Petra Schneiderja, p. d. Miklava. Pevci so mu zapeli v slovo in č. g. župnik so mu govorili zadnje besede; dobra znanca sta bila že okrog 40 let, ko so bili naš župnik še doblavaški kaplan. Rajni Peter je bil že oskrbnik pri njihovem stricu proštu Wiconiku. N. p. v. m.

Bistrica pri Zili. (Smrt.) V sredo, dne 9. t. m. je umrla v beljaški bolnišnici Marija Leiler, p. d. Malanterjeva. Bolehala je na jetiki že dalje časa in se sedaj zdravila v Beljaku; bila je do zadnjega pokonci. Pokopana je na beljaškem pokopališču. Predzadnjo nedeljo pa smo pokopali bivšega občinskega tajnika Brugger Ludovika. N. p. v. m.

Borovlje. (Smrt.) Začetkom meseca novembra je umrla ga. Ana Vertičeva, mati vrlega našega Folteja. Spoštovali smo njeno blago srce, ki je tako toplo bilo za družino in dom, za svoj slovenski narod, spoštovali smo jo kot pravo našo mamico. Lepa je bila njena zadnja pot, na kateri jo je spremljala ogromna množica ljudi; na domu ji je boroveljski zbor zapel lepo „Vigred se povrne“. Solzno je bilo naše oko ob slovesu od drage matere in neutrudljive gospodinje in trajen nam ostane spomin nanjo. Zaostalim naše sožalje!

Brnca. (Sv. misijon.) V dnevih od 6. do 13. novembra smo v naši fari obhajali sv. misijon. Vodil ga je č. p. Pristov. Udeležba je bila izredna in farani vsestransko zadovoljni z lepim potekom. Pristrčna hvala voditelju sv. misijona!

Koroški drobiž: Zlato poroko sta praznovala Mihael in Marija Šušn iz Gorič pri Škofičah. — Župnija Železna Kapla je bila podeljena dosedanemu dvornemu kaplanu č. Alešu Zechnerju. — V nedeljo, dne 27. t. m. blagoslovijo novo celovško semenišče. — K božičnim praznikom vozi na Dunaj posebni vlak po znižani ceni; dan še ni določen. — Avstrijsko poslaništvo v Beogradu opozarja na prošnjo jug. zunanjega ministrstva, da je državna meja posebno v severnem delu kraljevine strogo zastražena in vsak nedovoljen prehod življenjsko nevaren. Varnostni odlok je izdan z ozirom na novo akcijo protidržavnih elementov. — Slov. Karitassekretariat ima v zologi novoizšlo knjigo „Neue Gesellschaft“, ki jo je izdala celovška Leonova družba in obravnava stanovsko preureditev družbe in gospodarstva. Knjiga je izredno aktualna in jo priporočamo našemu izobraženstvu. — Koroški Turngau je priredil za voditelje telovadnih društev Koroške in sosednjih dežel potovanje skozi glasovalno ozemlje. Potovanje je vodil znani Fritz Karl. — V trgovino g. Kristine Janach na Zilski Bistrici so vlomili neznani zlikovci in odnesli blaga in denarja v vrednosti nad 1000 šil. — Celovško sodišče je obsodilo delavca Franca Samoniga in Janeza Mešika z Brnce zaradi tatvine in nasilja na 12 oziroma 8 mesecev težke ječe. — Porotnikom so bili med drugimi izžrebani: Urban Hafner iz Papreč pri Škofičah, Anton Matt iz Št. Jakoba pri Velikovcu, Andrej Ehrlich iz Dobrle vasi in Franc Stelzl iz Otmanj. — V Št. Petru pri Celovcu je pogorelo gospodarsko poslopje kneza Rosenberga.

NAŠA PROSVETA

Mladim srcem.

Svet stoji na pragu novih dogodkov, ki bodo močno preobrazili njegovo obličje. Za to govori svetovni položaj, ki se ne samo ne zboljšuje marveč poostruje, za to govorijo neredi in nemiri nezadovoljne množice v vseh državah sveta, porast komunističnih vrst — izid zadnjih volitev v Nemčiji je jasen dokaz — za to govori človeštvo, ki se kljub stalnim posvetovanjem in konferencam ne more in noče izkoptati iz strašnega položaja.

Ti novi dogodki pomenijo razdobje tisočletja. S strahom pričakujemo bodočih let in dni, bojimo se nove svetovne vojne in svetovne revolucije, v nas je bojazen za naše življenje in imetje. Morda je ves ta strah pred nasilno rešitvijo upravičen in tudi razumljiv, ker človeštvo ni pripravljeno na tako nasilno rešitev in se hladnokrvno prepušča razvoju, razumljiv, ker je vsakdanja skrb ubila v človeštvu skrb za prihodnjo bodočnost in zatrla v človeški duši docela vsako vero v Njegovo usmiljenje.

Mladina! Imej vso to resnobo naših dnevov stalno pred očmi! Dnevi ti — žal — ne dovoljujejo brezskrbnega in otroško-veselega mladostnega izživljanja, marveč tirjajo od tebe temeljite in globoke priprave. Dnevi tirjajo od tebe, mladina, že danes spoznanje in preudarnost zrelih mož in ljubezen ter skrbljivost celih žen. Če hočeš, da boš zmogla vso težo bodoče dobe, potem moraš v letu in dveh umsko in srčno dozorevati za cela desetletja. Kajti bodočnost bodo ustvarjali le najmočnejši in najsolidnejši značaji. In čim več bo narod štel takih polnih osebnosti, tem prej se bo izkopal iz zablod, nemirov in nereda zopet v novo redno življenje. Čim značajnejši se bo ohranjal narod danes, tem prej se bo izkopal iz razvalin in podrtij in ustvaril novo, lepše domovanje.

Mladina! Kod bodi torej smer tvoje prosvete? Kod smer našega društvenega delovanja? Prosveta mora biti resnična in pristna in to je samo tedaj, če je učlenjena v svojo dobo in v duševnost svojega ljudstva.

Svojo dobo boš spoznala, če prisluhneš pritenemu joku desetisočih brez dela in drugih desetisočih, potisnjenih v glad in pomanjkanje. Svojo dobo boš spoznala, če boš zasledovala v svetu razkroj in razpadanje te velike svetovne stavbe.

In kaka je duševnost ljudstva? Ni li v njegovi duši se naselilo malodušje, obupanost, da ne čuti več niti lastne bolečine. Ni li skrb za danes uklonila njegovo glavo globoko k tlom, da ne najde več pogleda kvišku?

Kod je torej tvoja prosveta, mladina? Gotovo ne v brezskrbnosti in brezdelju. **Nosi rodu besede, ki se ne bodo izgubljale v temi in tožbi, zagradi dan in njegove probleme in išči jim rešitve in rodu ozdravljenja! Deliti moraš nasvete in ustvarjati obupanim dušam novo, močno vero! Nosi v naše vasi med naš rod plemenitega, lepega veselja, ki bo kot solnčni žarek posvetilo v temo naših src in pričaralo na naše starikave obraze zopet tisto mlado hrepenje po sreči in ljubezni!** Da zahrepenimo vsi iz težkega Matjaževega spanja z vso silo mladega življenja po novi lepoti in resnici.

Mladina! Za tako prosveto ti bo tvoj narod v teh svojih težkih urah hvaležen in z veseljem bo obiskoval tvoje sestanke in poslušal na njih tvojo besedo, radoval se bo tvoje igre in tvoje pesmi, s teboj vred bo praznoval prireditve in slavnosti. Toliko mora biti v tebi veselja, ljubezni, zaupanja, lepote in resnice, da ga boš lahko razsipala med svoje ljudstvo. Ob takem delu boš dvakratno obogatela sama.

Društva opozarjamo, da se vrši občni zbor S. K. S. Z. za Koroško, v četrtek, dne 15. decembra v Celovcu. Želimo, da takoj vpošljejo poročila o dosedanem poslovanju in prijavijo svoje zastopnike. Osrednji odbor.

Št. Jakob v Rožu. Tudi naš tretji sestanek je prav dobro uspel. Številno občinstvo je dobro sledilo dvema govoroma, ki sta nudila dovolj koristnega. Jako šaljiva sta bila sle-

deča prizora „Na košnji“ in „Rdeči nosovi“. Za nedeljo, dne 27. nov. ob 3. uri pop. pa pripravljamo proslavo dr. Kreka o priliki petnajstletnice njegove smrti. Poleg drugega priredimo njegovo igro „Tri sestre“. Pridite v polnem številu!

Škočjan—Št. Vid. (Igra.) V nedeljo, dne 27. novembra priredi šentvidska „Danica“ pri Rušu v Samožni vasi ob 3. uri pop. igro „Dim e ž, s t r a h k r a n j s k e d e ž e l e“. Vabimo k številni udeležbi. Odbor.

Protiverska ptiiletka v Rusiji. Sovjeti hočejo iztrebiti v svoji državi vse vere in pravijo, da se to zgodi v petih letih. Stalin je podpisal poseben odlok, ki obsega podroben načrt zatiranja. V prvem letu petletke se bodo uknile vse verske šole s posebnim zakonom. V drugem letu bodo zaprli vse cerkve večjih ruskih mest, do 1. maja 1937 ne sme biti v Rusiji več nobena cerkev odprta. V drugem letu nameravajo odstraniti iz državnih podjetij vse, ki so še količkaj verni. Izdajanje verskih knjig bo popolnoma prepovedano in izdelali bodo okrog 150 protiverskih filmov. V tretjem letu stopijo na plan protiverske organizacije. Iz Rusije bodo izgnani vsi duhovniki in cerkveni uslužbenci, ki ne bodo sami hoteli opustiti svoje službe. V četrtem letu bodo vse cerkve, sinagoge in mošeje izročene javni upravi, ki jih izpremeni v kinematografe, klube in zabavališča. Slednjič ostane še peto leto protiverske petletke, ko bo treba po načrtu utrditi in poglobiti napad na bojišču proti veri. — Tako nameravajo sovjeti zatreti vsako zunanjo sled kake veroizpovedi. Ironija je seveda ta, da se dušam ne da predpisovati in že danes je v ruskem ljudstvu toliko notranje vernosti, da je sovjetski vojni minister Vorošilov očitno izpovedal, da ruska armada še nikdar ni štelá toliko vernih vojakov kot baš sedaj. In končni uspeh sovjetske protiverske ptiiletke bo ta, da bo ruski narod bolj kot kedaj doživljal svojega Boga v svoji notranjosti.

GOSPODARSKI VESTNIK

Nevarnost iz Rusije.

Sovjeti se borijo za ruske kmete, katerih je 120 milijonov, to je štiri petine vsega ruskega naroda. Že celo desetletje se trudijo, da bi učlenili rusko kmetijstvo v svoj gospodarski sistem in ga stvorili za podlago svoji industriji ter z njim izpodkopali tla vsemu svetovnemu gospodarstvu. Peklenski je njihov načrt in vse premalo je zanj resnosti v evropskem svetu.

Sovjeti so razdelili rusko kmetijstvo v tri dele: v sovhoze, to so državna vzgledna posestva, v kolhoze, to so iz mnogih tisočih kmetij stvorjene sovjetske farme, in kmetije kulakov, ki so ruski srednji in veliki kmetje, katerih se sovjeti še niso dotaknili. Vsa sovjetska agrarna politika stremi za tem, da uniči zadnje sled zasebnega gospodarstva tudi v kmetijstvu. Z vsemi sredstvi podpira razvoj kolhozov in kmalu se bodo morali tudi zadnji kulaki predati razlastitvi in podružabljenju svoje zemlje. Številke kažejo porast sovjetskih kolhozov: leta 1930, je bilo združenih 5.562.700 kmetij v 96.200 kolhozih, leta 1931 6.577.800 kmetij v 122.800 kolhozih in letos 15.426.600 kmetij v 230.000 kolhozih. Tri četrtine ruske zemlje se danes obdeluje v teh sovjetskih kolhozih in le še dobra sedmina vse ruske zemlje je ostala deljena v samostojne kmetije. Kaj nameravajo sovjeti s kmetijskimi pridelki? Najprej kritje lastne potrebe, priprava sirovin ruski industriji in preostanek je namenjen za svetovni trg, da s svojo nizko ceno podkoplje svetovno gospodarstvo. Sovjetski načrt je, naj si ruski narod pritrjuje hrano in obleko, da bo ostali svet v čim večjih količinah po čim nižji ceni kupoval rusko žito in blago in si tako sam izkopal svoj grob.

Ta peklenški sovjetski načrt je najbolj očiten v položaju ruskega kmetijstva. Podržavljenju zemlje sledi sedaj popolna racionalizacija gospodarstva. Ruska zemlja je vedno bolj zaprežena v mrežo takozvanih motornih in traktornih štacij (MTS), ki naj podvojijo tempo gospodarjenja in tako omogočijo ruske kmetijstvu, da zamore v koraku slediti mrzlični hitrosti razvoja ruske industrije. Kme-

tijstvo ima zalagati ruske tovarne s sirovinami (bombažem, sladkorno peso, konopljo itd.), da bodo taiste zamogle poplaviti svet s svojimi cenejšimi izdelki. Država podpira te motorne in traktorne štacije s tem, da jim dodeljuje znanstvene in tehnične vodje, kolhozi pa stavijo delavski material. Znanstveniki, uradniki, tehniki, mehaniki in kmetje se združujejo v enotno delo in postajajo celice nove sovjetske družbe. Vsaka teh motornih štacij ima določen obseg zemlje v obdelavo, razpolaga z motorji, traktorji, stroji za setev in žetev in z vsem ostalim orodjem. Postaja je obdana od delavnice, garaž, skladišč, pisarn in stanovanj. Ob koncu l. 1931. je šteló sovjetsko kmetijstvo že 1400 takih motornih postaj in je skupno uporabljalo 986.000 konjskih sil energije. Postaje se delijo po kmetijskih panogah v postaje za pridelovanje žita, bombaža, sladkorne pese, konoplje. V letu 1931 se je v kolhozih pridelalo v milijonih stotov žita 128, bombaža 7, sladkorne pese 56, konoplje 0,55. Za letos in prihodnje leto se navajajo s podvojenim številom strojev in traktorjev sorazmerno višje številke nove letine.

Številke in podatki so iz ruskih uradov in zato gotovo pretirani. A sovjetskega načrta svetovne revolucije nikakor ne spremenijo, marveč ga kažejo v vsej grozoti in sovjetski zlobi, ki grozi, da izkorenini 150 milijonski narod ruskih kmetov in pripravi Evropi popoln gospodarski pogin. Ostaja nam vera, da bo razvoj v Rusiji ustavljen nasilnim potom. In to vero dokažemo edino v gojitvi pravega kmetiškega duha in v boju proti vsemu razkrajajočemu v lastnem kmetijstvu.

Stroj je izpodrinil skoro že vse manjše obrate, ker razpolagajo z manj izšolanim osebjem in pomanjkanjem denarja, dočim si velepodjetja prilastijo vse najnovejše iznajdbe na področju tehnike. Manjši obrati tedaj ne morejo tekmovali z veleobrati. Zanimivo, kakšno ogromno delo stori moderen stroj napram človeškimi rokam. Moderen predilni stroj z eno delavko sprede v osmih urah toliko presukanca, kolikor ga je pred 150 leti sprešlo 45.000 gospodinj. Da bi se opravila dela, ki ga vrši v tovarnah para ali elektrika, bi bilo potrebno 500 milijonov delavcev. Še v letu 1918 je rabil delavec 8 ur, da je napravil 40 električnih žarnic. Sedaj naredi stroj v 24 urah 73.005 žarnic. Pred dvajsetimi leti je naredil delavec v gotovem času 500 britvic, sedaj jih naredi stroj v istem času 33.000. V čevljarski industriji je prevzelo 100 modernih strojev delo 25.000 delavcem. Evropske avtomobilske tovarne naredijo v istem času 38 avtomobilskih okvirjev, v katerem jih naredijo ameriške tovarne 7000 do 9000. Pred leti je v Švici naredil stroj v enem dnevu 60.000 pisemskih ovojev, sedaj jih naredi moderen stroj v eni uri 250.000. Moderna trebilnica opravi delo 30 delavcev. To so ogromne številke. Racionalizacija pa ima samo tedaj pomen, če dobijo delavci delo kje drugje. To se ni zgodilo in število brezposelnih postaja vedno večje. Če ima industrija zaznamovati na eni strani višje dobičke, so pripjevki za brezposelne še višji.

Celovski trg 20. novembra: Pšenica 33—35, rž 24—25, ječmen 18—22, oves 17—19, ajda 20—22, koruza 17—24, sladko seno 10—12, kisle 7, slama 8 g za kg. — Grah 80—1.20, repa 20, goveja mast 5—6, svinjska mast 2.80—3.20, smetana 2.40—4, mleko 40, jajca 20—22, kokoši 3—4 šil. — Klavna živina 50—80, telice 70—90, prašiči 1.60—1.80, plemenski prašiči 1.90—2.10.

Št. Jakobsko izobraževalno društvo „KOT“ vabi k igri

„TRI SESTRE“

katero priredi

v nedeljo dne 27. novembra ob 3. uri popoldne v dvorani.

Pridite in oglejte si delo velikega narodnega delavca dr. Kreka!

Med odmorom sodeluje moški zbor. Vstopnina je znižana.

Prisrčno vabi ODBOR.

130